

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет східних мов
Кафедра японської мови і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов
“ _____ ” _____ 2024 року

**ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ
(ФІЛОЛОГІЧНО-ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ/БЕЗВІДРИВНОЇ)
ПРАКТИКИ**

для студентів

спеціальності 035 «Філологія»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації 035.069 Східні мови і літератури (переклад
включно), перша – японська

освітньої програми 035.069.02 Мова і література (японська)

Київ-2024

Розробники:

Ю.В. Боришполец, старший викладач кафедри японської мови і перекладу.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри японської мови і перекладу (протокол від «25» вересня 2024 року №2).

Завідувач кафедри японської мови і перекладу

_____ А.О. Букрієнко

Програму практики погоджено з гарантом освітньої програми мова та література (японська)

_____._____.2024 р.

Гарант освітньої програми _____ (Д.П. Москальов)

Програму практики перевірено

_____ 2024 р.

Заступник декана Факультету східних мов

_____ (Ю.В. Боришполец)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р.,
протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____
20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р.,
протокол № ____

ЗМІСТ

1.Опис практики.....	4
2.Бази практики.....	4
3.Мета та завдання практики.....	4
4.Результати проходження практики	5
5.Структура практики.....	6
6.Зміст практики.....	8
7.Контроль навчальних досягнень.....	9

8. Рекомендовані джерела

Основні.....	11
Додаткові.....	11

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання			
	денна		заочна	
Виробнича (філологічна/безвідривна)				
Вид практики	Обов'язкова			
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90			
Курс	II		III	
Семестр	–	4	5	6
Кількість змістовних компонентів з розподілом:		1	1	1
Обсяг кредитів	–	1	1	1
Обсяг годин	–	30	30	30
Форма семестрового контролю	–	-	-	залік

2. Бази практики

Факультет східних мов: кафедра японської мови і перекладу. Центр японської мови і культури. Український державний центр міжнародної освіти (УДЦМО).

3. Мета та завдання практики

Мета виробничої (філологічно-перекладацької) безвідривної практики – застосування навичок і вмінь в перекладацькій діяльності, для підготовки висококваліфікованого перекладача. Формування індивідуальних професійних рис та стилю.

Завдання – вироблення таких компетенцій:

ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 5	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 6	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8	Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 9	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 10	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 11	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 12	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 13	Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1	Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
ФК 2	Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
ФК 3	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії японської мови.
ФК 4	Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди японської, описувати соціолінгвальну ситуацію.
ФК 7	Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів японською мовою.
ФК 8	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
ФК 10	Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ФК 11	Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
ФК 12	Здатність до організації ділової комунікації.
ФК 13	Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.
ФК 18	Перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом.

4.Результати навчання

ПРН 2	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН 3	Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ПРН 6	Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
ПРН 7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із

	застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН 8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію японської мови і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 11	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
ПРН 12	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН 15	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН 16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 17	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання
ПРН 19	Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
ПРН 21	Застосовувати знання та вміння у перекладацькій практиці з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів <i>Курс 2 (4 семестр)</i>	Розподіл годин між видами роботи
Етап 1 Організаційний	
Установча конференція. Знайомство з керівником практики від базової установи. Складання індивідуального плану роботи практиканта та затвердження графіка консультацій з керівником практики. Отримання завдання для перекладу від керівника базової установи.	2 год.
Етап 2 Основний	
Виконання перекладу (письмового) з японської на українську художніх текстів. Укладання двомовного словника базової термінології, вжитої в запропонованих для перекладу текстах.	20 год.
Етап 3 Звітний	
Підготовка до звітної конференції. Оформлення та складання звітної документації	2 год.
Підготовка доповіді та виступ на звітній конференції	6 год.
Всього	30 год.

Етапи проходження практики та види діяльності студентів <i>Курс 3 (5 семестр)</i>	Розподіл годин між видами роботи
Етап 1 Організаційний	
Установча конференція. Знайомство з керівником практики від базової установи. Складання індивідуального плану роботи практиканта та затвердження графіка консультацій з керівником практики. Отримання завдання для перекладу від керівника базової установи.	2 год.
Етап 2 Основний	
Виконання перекладу (письмового) з японської на українську та з української на японську різнотипних спеціалізованих текстів різної тематики та спрямування. Переклад поезії. Складання словника спеціалізованих термінів.	20 год.
Етап 3 Звітний	
Підготовка до звітної конференції. Оформлення та складання звітної документації	2 год.
Підготовка доповіді та виступ на звітній конференції	6 год.
Всього	30 год.
Етапи проходження практики та види діяльності студентів <i>Курс 3 (6 семестр)</i>	Розподіл годин між видами роботи
Етап 1 Організаційний	
Установча конференція. Знайомство з керівником практики від базової установи. Складання індивідуального плану роботи практиканта та затвердження графіка консультацій з керівником практики. Отримання завдання для перекладу від керівника базової установи.	2 год.
Етап 2 Основний	
Виконання перекладу (письмового) з японської на українську та з української на японську різнотипних спеціалізованих текстів різної тематики. Переклад технічної документації, інструкцій тощо. Складання словника спеціалізованих термінів.	20 год.
Етап 3 Звітний	
Підготовка до звітної конференції. Оформлення та складання звітної документації	2 год.
Підготовка доповіді та виступ на звітній конференції	6 год.
Разом	30 год.
Всього	90 год.

6. Зміст практики

6.1 Особливості організації і проведення

Організація та проведення виробничої (перекладацької) практики визначається Законом України „Про вищу освіту” та Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України.

Зміст програми перекладацької практики повинен відповідати Положенню про практику студентів Київського столичного університету імені Бориса Грінченка та навчальному плану підготовки бакалаврів.

Попередня підготовка до практики студентів передбачає виконання таких етапів:

- складання індивідуального плану практики, який включає етапність та термін виконання її завдань;
- відвідання настановної конференції, на якій керівники практики оголошують строки та етапи практики, порядок її проходження, а також вимоги щодо оформлення словників та результатів практики;
- проходження інструктажу про порядок проведення практики.

6.2 Завдання для самостійної роботи

1. Звіт-самоаналіз з практики (довільна форма).
2. Щоденник практики (з підписом керівника практики). У щоденнику необхідно заповнити всі графи (потижнева робота студента-практиканта), скласти відгуки про роботу студента практиканта (керівник від кафедри).
3. Словник спеціалізованих термінів відповідно до текстів, які перекладав студент.
4. Переклад

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

При проходженні практики студент зобов'язаний:

1. Ознайомитися з робочою програмою проходження перекладацької практики;
2. Отримати від керівника практики від кафедри програму, щоденник, індивідуальне завдання, методичні матеріали;
3. Дотримуватись графіку проходження практики;
4. Вести щоденник проходження практики;
5. Повністю виконувати завдання, передбачені програмою практики;
6. Накопичувати матеріал, необхідний для виконання програми практики, і використовувати його під час підготовки до захисту практики.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету

Керівник практики від Університету зобов'язаний:

1. Взяти участь у настановній конференції;
2. Ознайомити студентів із метою, основними цілями та завданнями практики;

3. Оголосити студентам їх обов'язки;
4. Забезпечити студентів робочою програмою практики та проконсультувати студентів стосовно правильності заповнення щоденника;
5. Ознайомити з календарним графіком проходження практики;
6. Надати відомості щодо місця проходження практики;
7. Проводити консультації з метою надання допомоги студентам у виконанні програми перекладацької практики;
8. Контролювати виконання календарного графіка;
9. Ознайомити керівника практики від організації, підприємства з робочою програмою практики та графіком проходження практики;
10. Здійснювати поточний контроль за перекладацькою діяльністю студентів на базі практики;
11. Організувати проведення проміжного контролю та захисту практики.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Види робіт/діяльності студентів	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Термінологічний словник	письмово	30	1	30
Перекладацький проект	письмово	50	3	150
Оформлення звітної документації	письмово	20	1	10
		Разом		200
Максимальна кількість балів		200		
Розрахунок коефіцієнта		2,0		

7.2. Перелік звітної документації

1. **Звіт-самоаналіз** з практики.
2. **Щоденник** практики.
3. **Словник** термінів.
4. **Переклади** текстів.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Студенти отримують зразки оформлення звітної документації на початку проходження перекладацької практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми перекладацької практики у письмовій формі.

Загальні підсумки практики підводяться на підсумковій конференції, на якій студенти у формі бесіди діляться враженнями, висловлюють зауваження та побажання щодо організації й проведення практики.

Оцінка за документацію виставляється згідно з правильністю, повнотою, грамотністю її оформлення. Під час практики студент повинен записувати в щоденник усе, що він зробив для виконання календарного графіка проходження практики.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Здійснюється у формі заліку (6 семестр) шляхом підрахунку загальної кількості балів за усі види робіт з урахуванням коефіцієнту (max 100).

Критерії оцінювання якості виконання перекладів

Переклад спеціалізованих текстів оцінюється згідно з основними вимогами до виконання письмового перекладу.

1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено у похідному тексті; відсутність помилок у передачі неомовної інформації (цифри, графіки, тощо); наявність всього фактичного матеріалу (відсутність пропусків і скорочень);

2) дотримання перекладачем відповідного стилю – у тексті перекладу стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу повинен відповідати особливостям даного стилю у тексті перекладу, тобто врахування відмінностей науково-технічного, публіцистичного та інших стилів у мовах оригіналу і перекладу;

3) лексична та граматична правильність тексту перекладу – врахування лексичних та граматичних помилок у тексті перекладу.

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань /умінь/ навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань /умінь/ навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань /умінь/ навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань /умінь/ навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань /умінь/ навичок

FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням курсу – досить низький знань /умінь/ навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Бондаренко І.П., Комарницька Т.К., Семенко С.М. *Методологія художнього перекладу : Навчальний посібник для студентів – японістів.* – Київ, Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. – 412 с.
2. Бучумаш А. Проблема неперекладності, шляхи її подолання у перекладі / Анастасія Бучумаш, Ілона Дерік // *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : Лінгвістичні науки : зб. наук. праць.* – Одеса : Астропринт, 2022. – № 35. – С. 18-30.
3. Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю. *Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс: в 2 т. Т.1.* – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – 320 с.
4. Комарницька Т.К., Комісаров К.Ю. *Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс: в 2 т. Т.2.* /– Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – 424 с.
5. Копильна О.М. *Практика реферативного перекладу.* Київ: Ліра-К, 2019. 136 с.
6. イカロス出版. 通訳者・翻訳者になる本2024【巻頭インタビュー】字幕翻訳家 戸田奈津子さん (イカロスMOOK). 東京 : イカロス出版, 2023. 264 頁.
7. 猪浦道夫. 通訳・ガイドになるための語学学習法. 東京, 2021. 26 頁.
8. 高橋 聡. 1秒でも長く「頭」を使いたい 翻訳者のための超時短パソコンスキル大全. 東京 : KADOKAWA, 2023. 504 頁.

Додаткова література

1. Dore Margherita. *Humour in Audiovisual Translation: Theories and Applications*, Routledge, 2019.
2. Galla Fabrizio. *Relevance Theory in Translation and Interpreting: A Cognitive-Pragmatic Approach*. Routledge, 2022.
3. Nord Christiane. *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*. Routledge, 2018.
4. 関根 マイク. 通訳というおしごと. 東京 : アルク, 2020. 339 頁.
5. 武田珂代子. 通訳者と戦争犯罪. 東京 : みすず書房, 2023. 328 頁.